

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Genom en den 15 februari 1946 dagtecknad proposition, nr 69, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag **om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen** **den 22 juni 1939 (nr 293).**

Härigenom förordnas, att allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939¹, vilken jämlikt lag den 11 maj 1945 (nr 171) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

Allmän förfogandelag utfärdades den 22 juni 1939 (nr 293) och gällde ursprungligen till och med den 31 mars 1940. Lagens giltighetstid har förlängts genom lagar den 30 mars 1940 (nr 168), den 13 juni 1941 (nr 394), den 15 maj 1942 (nr 251), den 17 juni 1943 (nr 403), den 28 april 1944 (nr 175) och den 11 maj 1945 (nr 171), sista gången för tiden till och med den 30 juni 1946. I samband med förlängningarna av giltighetstiden hava vissa ändringar vidtagits i lagen.

För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t. Genom kungörelse den 6 september 1939 (nr 624) meddelade Kungl. Maj:t förordnande, varom nyss är sagt, att gälla tills vidare, vilket förordnande riksdagen i skrivelse den 7 oktober 1939 (nr 9) förklarade sig gilla. Förordnandet är alltjämt gällande.

Beträffande allmänna förfogandelagens innehåll må här allenast erinras om att enligt lagen Kungl. Maj:t äger — där så finnes erforderligt för att inom riket eller inom visst område av riket tillgodose behovet av för-

¹ Senaste lydelse, se SFS 1940:168, 1941:394 och 1942:251.

nödenhet, som är av vikt för befolkningen eller produktionen, eller för att bereda tillgång till förnödenhet, som är behövlig för krigsbruk eller annat ändamål av betydelse för det allmänna — föreskriva skyldighet för ägare eller innehavare av sådan förnödenhet att avstå densamma till kronan. Vidare äger Kungl. Maj:t för behov, som nyss är sagt, föreskriva att beslag skall läggas å förnödenhet som i det föregående avses, varjämte Kungl. Maj:t äger i vissa andra hänseenden förfoga över fastigheter, anläggningar, transportmedel m. m. För egendom, som avstås till kronan eller eljest ställes till kronans förfogande eller upplåtes till dess begagnande, utgår ersättning efter grunder, som i lagen angivas.

Föredragande departementschefen, statsrådet Gjöres, har i propositionen anfört:

»Även om det allmänna försörjningsläget inom riket efter krigets slut i många hänseenden avsevärt förbättrats, föreligger dock alltjämt på grund av förhållandena på världsmarknaden knapphet på åtskilliga för folkförsörjningen betydelsefulla förnödenheter. Man torde ha att räkna med att denna knapphet, åtminstone beträffande vissa av förnödenheterna i fråga, kommer att bestå även efter den 30 juni 1946 under tid, som för närvarande icke kan beräknas. Det synes därför nödvändigt att jämväl efter sistnämnda dag bibehålla vissa på allmänna förfogandelagens bestämmelser grundade beslag och därmed sammanhängande regleringar. Behov av ifrågasvarande lag kommer alltså att föreligga ännu någon tid, och jag finner mig därför böra förorda, att lagens giltighetstid utsträcket, förslagsvis till och med den 30 juni 1947.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda lagförslaget och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 12 mars 1946.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Linder, Wistrand, Forslund, Björkman, Hallagård, Söderkvist* och *Englund*;

från andra kammaren: herrar *Olovson* i Västerås, *Hellbacken, Håstad, Larsson* i Östersund, *Carlsson* i Bakeröd, *Andersson* i Eskilstuna, *Lundberg* och *Jacobsson* i Igelsbo.